

Strengthening families. Ending institutional care.

“Opening Doors/Ανοιχτές Πόρτες” Πανευρωπαϊκή Καμπάνια Αποϊδρυματοποίησης

Ενίσχυση των οικογενειών. Τερματισμός της Ιδρυματικής Φροντίδας

Η καμπάνια «Ανοίγοντας πόρτες για τα παιδιά της Ευρώπης» αποσκοπούσε στην ενίσχυση των οικογενειών και τον **τερματισμό της ιδρυματικής φροντίδας**.

Η καμπάνια ήταν μια συνεργασία μεταξύ 5 διεθνών οργανισμών και δικτύων: Eurochild, Hope and Homes for Children, ο Διεθνής Οργανισμός Φροντίδας Παιδιών (IFCO), ο Ευρωπαϊκός κλάδος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Εκπαιδευτικών Κοινοτήτων (FICE Europe) και SOS Children Villages International.

Η καμπάνια πραγματοποιήθηκε σε 16 χώρες : Αυστρία, Βέλγιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μολδαβία, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία, Ισπανία και Ουκρανία.

Η καμπάνια **συνέβαλε στην ιεράρχηση των μεταρρυθμίσεων για την προστασία των παιδιών και την αποϊδρυματοποίηση σε πολλές χώρες: Βουλγαρία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Μολδαβία, Ρουμανία και Ουκρανία**. Αυτές οι χώρες έχουν σήμερα λιγότερα παιδιά στην ιδρυματική φροντίδα και αυξημένη παροχή κοινωνικής φροντίδα σε ανάδοχες οικογένειες.

Η εκστρατεία συνέβαλε στην παρακολούθηση των κοινωνικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων στην Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων μεταρρυθμίσεων αποϊδρυματοποίησης. Ο μελλοντικός προϋπολογισμός της ΕΕ αναμένεται να στοχεύσει σε συγκεκριμένη χρηματοδότηση για τη στήριξη της μετάβασης από τη ιδρυματική στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και στην κοινότητα και στην πρόωξη της κοινωνικής ένταξης.

Ένα ασφαλές και στοργικό οικογενειακό περιβάλλον είναι το καλύτερο μέρος για να αναπτυχθεί ένα παιδί.

Εθνικοί συντονιστές

Αυστρία	FICE Αυστρία
Βέλγιο	Λα Πορτ Ούβερτε
Βουλγαρία	Εθνικό δίκτυο για παιδιά
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	Ελπίδα και σπίτια για παιδιά B-E
Κροατία	FICE Κροατία
Εσθονία	Εσθονική Ένωση για την Παιδική Πρόνοια
Ελλάδα	Κέντρο έρευνας Ρίζες
Ουγγαρία	Οικογένεια, Παιδί, Σύλλογος Νέων
Μολδαβία	CCF Μολδαβία
Λετονία	Παιδικά χωριά SOS Λετονία
Λιθουανία	Ένωση Παιδικών Χωριών SOS στη Λιθουανία
Πολωνία	Ίδρυμα Παιδιού και Οικογένειας
Ρουμανία	Ελπίδα και σπίτια για παιδιά Ρουμανία
Σερβία	Πρωτοβουλία για τα δικαιώματα ψυχικής αναπηρίας MDRI-S Affiliate of Disability Rights International
Σερβία	MODS
Ισπανία	FICE Ισπανία
Ουκρανία	Hope and Homes Ουκρανία

ΕΠΑΦΕΣ: [Zuzana Konradova](#), Θεματικός Συντονιστής - Παιδιά στην Εναλλακτική Φροντίδα, Eurochildren

*"Το EUROCHILD είναι ένα δίκτυο οργανώσεων και ατόμων που εργάζονται με και για παιδιά στην Ευρώπη. Προσπαθούμε για μια κοινωνία όπου όλα τα παιδιά και οι νέοι μεγαλώνουν χαρούμενοι, υγιείς, αυτοπεποίθηση και σεβαστοί ως άτομα από μόνα τους. Στόχος μας είναι να επιφέρουμε θετικές αλλαγές στη ζωή των παιδιών, ιδίως εκείνων που πλήττονται από τη φτώχεια και τα μειονεκτήματα. Επιτυγχάνουμε τον στόχο μας επηρεάζοντας τις πολιτικές, οικοδομώντας την ικανότητα της κοινωνίας των πολιτών, διευκολύνοντας την αμοιβαία μάθηση και ανταλλάσσοντας πρακτικές και έρευνες. Έχουμε δεσμευτεί για τη συμμετοχή των παιδιών και για την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σε διάφορες πτυχές της εργασίας μας. Το Eurochild ιδρύθηκε το 2004 από μια ομάδα οργανώσεων που στο παρελθόν συνεργάζονταν στο Ευρωπαϊκό υποκατάστημα του Διεθνούς Φόρουμ για την Παιδική Πρόνοια. Το Eurochild συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών συγκαταλέγεται στους στόχους και τις αξίες της ΕΕ. Ένα σημαντικό επίτευγμα του δικτύου ήταν η συμβολή του στη σύσταση 2013/112/ ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις επενδύσεις σε παιδιά. Το Eurochild υποστηρίζει επίσης το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού" Από την οικεία ιστοσελίδα <https://www.eurochild.org/>

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

OPENING DOORS
FOR EUROPE'S CHILDREN

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ελένη Γεώργαρου, Δίκτυο Αναδόχων Γονέων και Εθελοντών για την εξωϊδρυματική κοινωνική φροντίδα των ανηλίκων «Δικαίωμα στην Οικογένεια», Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2021

ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ, ΘΕΤΟΝΤΑΣ ΤΕΛΟΣ ΣΤΗΝ ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Editorial, data and analysis: Zuzana Konradova, Jana Hainsworth (Eurochild); Louise Bonneau, Michela Costa, Emmanuel Sherwin (Hope and Homes for Children); Margherita Leone, Valerie Ceccherini (SOS Children's Village International); Jean Anne Kennedy, Danielle Douglas (International Foster Care Organisation); and David Astiz (International Federation of Educative Communities Europe).

Design and layout: Davide Rambaldi (Eurochild).

Copy-editing and proofreading: Amy Leete (Eurochild), Emmanuel Sherwin (Hope and Homes for Children).

Photos credits: © Hope and Homes for Children and © SOS Children's Villages
© The Opening Doors for Europe's Children campaign January 2020

For additional information, please contact:
Zuzana Konradova, Thematic Coordinator – Children in Alternative Care, Eurochild,
+32 (0) 2 211 0559,
zuzana.konradova@eurochild.org,
Rue de Trèves 9, 1000 Brussels, Belgium

www.openingdoors.eu
www.facebook.com/OpeningDoorsEU
www.twitter.com/OpeningDoors_EU

ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ : Έχουν γίνει όλες οι εύλογες προσπάθειες από τους συνεργάτες της καμπάνιας και τους εθνικούς συντονιστές για την επαλήθευση των δεδομένων που παρέχονται. Ωστόσο, δεδομένων των περιορισμένων πόρων, δεν μπορούμε να εγγυηθούμε απόλυτα την επαλήθευση όλου του παρεχόμενου περιεχομένου. Το περιεχόμενο των ακόλουθων ενότητων είναι οι απόψεις των εθνικών συντονιστών της καμπάνιας και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τη γνώμη κάποιων ή όλων των συνεργατών της καμπάνιας. Όπου είναι δυνατόν, προσπαθήσαμε να παρέχουμε μια σφαιρική εικόνα της χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ σε όλο το γεωγραφικό φάσμα της καμπάνιας. Δυστυχώς, δεν μπορούσαμε να καλύψουμε όλες τις χώρες της καμπάνιας ή να αποκτήσουμε το πλήρη και επικαιροποιημένη εικόνα για το σύνολο των γεγονότων και παρουσιάζουμε μόνο ένα απόσπασμα του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν τα κονδύλια, όπως παρουσιάστηκαν από τους εθνικούς μας συντονιστές. Καθώς ενεργούσαμε σε ρόλο παρατηρητή, αυτό το φόρουμ χρησιμοποιείται για να παρουσιάσει την ανεξάρτητη άποψή τους για την κοινωνία των πολιτών σε ένα ευρύτερο ακροατήριο, προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο των συμμετεχόντων στη συζήτηση και να δοθεί μια εναλλακτική προοπτική. Για το σκοπό αυτό, οι διεθνείς εταίροι και εθνικοί συντονιστές δεν φέρουν καμία ευθύνη για περαιτέρω χρήση ή ερμηνεία των παρεχόμενων πληροφοριών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	6
Ευχαριστίες	7
Συνοτομογραφίες	9
Περίληψη των κυριότερων σημείων	10
Μέρος 1 - Γιατί μια καμπάνια;	11
Το πρόβλημα: Ιδρυματική φροντίδα των παιδιών	11
Η λύση: Μετάβαση από την ιδρυματική σε οικογενειακή και κοινοτική φροντίδα	12
Η απάντησή μας: Μια πανευρωπαϊκή καμπάνια	12
Διδάγματα συνηγορίας	16
Μέρος 2 - Κοιτάζοντας πίσω: Η συμβολή της καμπάνιας	17
Δεσμεύσεις της ΕΕ για αποϊδρυματοποίηση Εθνική πρόοδος προς τη μεταρρύθμιση των συστημάτων προστασίας και φροντίδας των παιδιών	20
Χρήση κονδυλίων ΕΕ σε χώρες εκστρατείας Χρηματοδοτήσεις της ΕΕ κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού (2021–2027)	29
Μέρος 3 - Κοιτώντας μπροστά: οι συστάσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση	32

[Στην πρωτότυπη Έκθεση ακολουθούν δύο Παραρτήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ο αναγνώστης μέσω του πρωτότυπου δημοσιευμένου κειμένου στα αγγλικά]

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή κοινωνική φροντίδα παρουσιάζει αυξανόμενη τάση με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα Κράτη - Μέλη. Από τη μία πλευρά, η Ε.Ε. παρέχοντας κατευθυντήριες οδηγίες και διανέμοντας σημαντικά ποσά από τα Ταμεία της Ε.Ε., ενώ από την άλλη πλευρά, χώρες σε ολόκληρη την Ευρώπη υιοθετούν όλο και περισσότερο, στρατηγικές ή σχέδια δράσης για την απομάκρυνση από τα ιδρύματα. Περισσότερες και καλύτερες εκδοχές οικογενειακής φροντίδας είναι διαθέσιμες για παιδιά που δεν μπορούν να μεγαλώσουν με τις φυσικές τους οικογένειες.

Από το 2013, ενώσαμε τις δυνάμεις μας κάτω από την καμπάνια « Opening doors/ (Ανοιχτές Πόρτες) για τα Παιδιά της Ευρώπης» για να επηρεάσουμε και να παρακολουθήσουμε αυτές τις εξελίξεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, χρησιμοποιώντας την τεχνογνωσία μας από το πεδίο.

Καθώς η καμπάνια του Opening Doors φτάνει σε ένα τέλος, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτό το ταξίδι βρίσκεται πολύ μακριά από το τέλος του. Πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα για να διασφαλιστεί ότι κανένα παιδί δεν θα μεγαλώνει σε ίδρυμα, να αποτρέπει την τοποθέτηση στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας για λόγους φτώχειας, αναπηρίας ή άλλες πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις και να χτιστούν ισχυρά συστήματα προστασίας των παιδιών που διασφαλίζουν ότι τα παιδιά δεν βλάπτονται.

Καθώς οι διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. 2021-2027 είναι σε εξέλιξη και οι χώρες καθορίζουν τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες για αυτά τα επτά χρόνια, έχουμε μια μοναδική ευκαιρία να διασφαλίσουμε ότι οι μελλοντικές επενδύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών. Τα κονδύλια της Ε.Ε. πρέπει να κατευθύνονται προς την ανάπτυξη ενός ευρέος φάσματος πρόληψης και ποιοτικής εναλλακτικής κοινωνικής φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της οικογενειακής υποστήριξης, της κοινωνικής στέγασης, της ανάδοχης φροντίδας, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, της υγείας και άλλων βασικών υπηρεσιών.

Καλούμε τη νέα ευρωπαϊκή ηγεσία να ανανεώσει τη δέσμευση της Ε.Ε. για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή και κοινοτική φροντίδα.

Χαιρετίζουμε ιδιαίτερα το πρόσφατο Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα δικαιώματα των παιδιών, το οποίο καλεί "τα Κράτη Μέλη να διασφαλίσουν ότι προλαμβάνεται ο μη αναγκαίος οικογενειακός χωρισμός και ότι οι οικογενειακού και κοινοτικού τύπου υπηρεσίες ενισχύονται για να επιτρέψουν σε όλα τα παιδιά να μεγαλώσουν όχι σε ιδρύματα αλλά σε οικογένειες και κοινότητες ». (1)

Όσο οι φορείς της «κοινωνίας των πολιτών» ασχολούνται με την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών, θα διατηρήσουμε τη συνηγορία υπέρ του τερματισμού της ιδρυματοποίησης των παιδιών. Ελάτε μαζί μας σε αυτό το κίνημα που μεγαλώνει : μαζί, θα οικοδομήσουμε μια Ευρώπη που προστατεύει παιδιά και τα βοηθά να ανατραφούν σε αγαπημένες οικογένειες και κοινότητες.

(Υπογραφές)

Jana Hainsworth, Secretary General, Eurochild

Mark Waddington, Chief Executive, Hope and Homes for Children

Valerie Ceccherini, Representative to the EU, SOS Children's Villages International

Danielle Douglas, President, International Foster Care Organisation

David Astiz Advisor, FICE Europe

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με το τέλος της καμπάνιας, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους διεθνείς συνεργάτες του Opening Doors, τους εθνικούς συντονιστές, τους εταίρους της κοινωνίας των πολιτών, εμπειρογνώμονες και υποστηρικτές, χωρίς τους οποίους η καμπάνια δεν θα ήταν δυνατή. Αν και πολλοί έχουν αλλάξει θέσεις με την πάροδο των ετών, θα θέλαμε να επισημάνουμε μερικά από τα ακόλουθα (όχι σε εξαντλητική λίστα).

Η καμπάνια Opening Doors καθοδηγήθηκε από εμπειρογνώμονες σε κάθε έναν από τους διεθνείς εταίρους: Jana Hainsworth (Eurochild); Delia Pop, Mark Waddington, Michela Costa, Nolan Quigley (Hope and homes for Children) Μαρί Γουέστενμπεργκ, Valerie Ceccherini, Radostina Paneva, Miriana Giraldi (SOS Children's Villages International) ·Olga Cekic, David Astiz (το ευρωπαϊκό υποκατάστημα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Εκπαιδευτικών Κοινοτήτων - FICE Europe) και Britta Schölin, John Role, Danielle Douglas, Jean Anne Kennedy (International Foster Care Organisation - IFCO).

Η καμπάνια Opening Doors απαιτούσε ισχυρό καθημερινό συντονισμό. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε κάθε ένα από τους προηγούμενους συντονιστές: Michela Costa, Miriana Giraldi, Aagje Ieven και Katerina Nanou. Ανεκτίμητη υποστήριξη δόθηκε από την ομάδα συντονισμού που αποτελείτο από τους Zuzana Konradova, Caroline Van der Hoeven, Margherita Leone, Louise Bonneau, Emmanuel Sherwin και Reka Tunyogi. Για την επιτυχημένη επωνυμία και την επικοινωνία, ευχαριστούμε του Tetiana Sykes, Federico Lanzo και Davide Rambaldi (Eurochild); Steve Coffey, Tracy Middleton Eleanor Butcher, Verity McGivern, Beth Maughan (Hope and homes for Children).

Ειδικότερα, θα θέλαμε να εκφράσουμε τη βαθιά μας εκτίμηση προς τους εθνικούς συντονιστές, οι οποίοι παρείχαν την εμπειρογνωμοσύνη και τις πληροφορίες από το πεδίο. Σας ευχαριστούμε - Monika Lengauer, Maximilian Ullrich, Roger Winandy, Bettina Terp (FICE Αυστρία) Maud Stiernet (La Porte Ouverte) Βέλγιο); Mirza Avdic (HHC Βοσνία και Ερζεγοβίνη) George Bogdanov, Madlen Tanielyan, Mila Tashkova, Maria Brestnichka (Εθνικό Δίκτυο για παιδιά Βουλγαρία) Ljiljana Ban (FICE Κροατία) Helen Saarnik, Annika Silde, Tõnu Pooruu (Ένωση Εσθονικής Παιδικής Εσθονίας) · Jane Snaith (οικογένεια για κάθε παιδί -

Igale Lapsele Pere Estonia) Μαρία Θεοδωροπούλου (Roots Research Center Greece); Maria Herczog (Σύνδεσμος Νεολαίας Οικογενειακών Παιδιών) Ουγγαρία); Linda Ziverte (Παιδικά χωριά SOS Λετονία); Liudovika Pakalkaite, Rimvydas.

Augutavicius (SOS Παιδικά Χωριά Λιθουανία); Liliana Rotaru, Lina Botnaru (CCF Μολδαβία και HHC Μολδαβία); Tomasz Polkowski (Child and Family Foundation Πολωνία); Stefan Darabus, Adrian Oros (HHC Ρουμανία) · Dragana Ciric Milovanovic, Maja Popovic, Lazar Stefanovic, Sasha Stefanovic (η Δίκτυο Οργανισμών για Παιδιά της Σερβίας - MODS); David Astiz, Irene Kopetz (FICE Ισπανία) και Halyna Postoliuk, Kateryna Zalevska (HHC Ουκρανία).

Πολλοί υπάλληλοι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ και οι κυβερνήσεις των Κρατών- Μελών έχουν υποστηρίξει και συνέβαλαν στην καμπάνια. Υπάρχουν πάρα πολλοί για να τους αναφέρουμε. Ωστόσο, δύο υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ξεχωρίζουν για τη δέσμευση και την επένδυση χρόνου: Marie-Anne Paraskevas και Andor Urmos, σας ευχαριστούμε που διατηρήσατε το θέμα της ιδρυματικής φροντίδας για τα παιδιά ψηλά στην ατζέντα της Ε.Ε.

Έχουμε ωφεληθεί πάρα πολύ από τη δουλειά, δίπλα-δίπλα, με άλλους συναδέλφους της κοινωνίας των πολιτών και εταίρους, ιδίως μέλη της Ευρωπαϊκής Ομάδας Εμπειρογνομόνων για τη Μετάβαση από την Ιδρυματική στην Κοινωνική Φροντίδα. Ιδιαίτερα χάρη στους: Simona Giarratano, Nadia Hadad και Haydn Hammersley (Ευρωπαϊκό Φόρουμ Αναπηρίας); Frank Sioen, Ines Bulic και Natasa Kokic (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ανεξάρτητη Διαβίωση) Gabor Petri, Laura Marchetti (Ψυχική Υγεία στην Ευρώπη) Ιρίνα Παπαντσέβα, Caroline Rose (Lumos); Irene Bertana, Magdi BIRTHA (Coface-Families Europe); Milan Šveřepa (Inclusion Europe); και διεθνείς υπηρεσίες, συγκεκριμένα ο Aaron Greenberg και Michaela Bauer (UNICEF) · Jan Jarab και Susanne Bosman (Γραφείο του ΟΗΕ Ύπατη Αρμοστεία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα). Επίσης ευχαριστούμε για τη συνεργασία με την Πλατφόρμα πάνω στη Διεθνή Συνεργασία για Μετανάστες χωρίς έγγραφα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προσφύγων και Εξόριστων, το Save the Children (Σώστε τα Παιδιά), το Ίδρυμα Terre des Hommes και την οργάνωση "ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ."

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε τους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που συνέβαλαν με εξωτερικές αξιολογήσεις ή / και διευκολύνοντας τις εσωτερικές μας σκέψεις, δηλαδή τον Jonathan Ellis, Lesley Adams, Chris Stalker, Steve Tibbets και ο Richard Bennett. Τελευταίους αλλά σίγουρα όχι λιγότερο σημαντικούς, ευχαριστούμε τα παιδιά και τις οικογένειες των οποίων οι εμπειρίες και οι ιστορίες μας επέτρεψαν να μοιραστούμε την πραγματικότητα της επιβλαβούς ιδρυματικής φροντίδας και στέρηση της γονεϊκής φροντίδας.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- CPR Common Provision Regulation/Κανονισμός Κοινών Διατάξεων
- CSO Civil Society Organisation/ Οργανισμός Κοινωνίας των Πολιτών
- CSR Country Specific Recommendations/ Ειδικές Συστάσεις σε Χώρα
- EAFRD European Agricultural Fund for Rural Development/ Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο για την Αγροτική Ανάπτυξη
- ECCP European Code of Conduct on Partnership/Ευρωπαϊκός Κώδικας Συμπεριφοράς για την Εταιρική Σχέση
- ERDF European Regional and Development Fund/ Ευρωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης
- ESF European Social Fund/ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- ESF+ European Social Fund Plus/ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus
- ESIF European Structural and Investment Fund/Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό και Επενδυτικό Ταμείο
- EU European Union/Ευρωπαϊκή Ένωση
- FICE International Federation of Educative Communities/ Διεθνής Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- IFCO International Foster Care Organisation/Διεθνής Οργανισμός Αναδοχής
- IPA Instrument of Pre-Accession/ Προενταξιακή Διαδικασία
- MFF Multi-Annual Financial Framework/Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο
- NDICI Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument/ Διαδικασία Γειτνίασης, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας
- NGO Non-Governmental Organisation/ Μη κυβερνητικές Οργανώσεις
- UN United Nations/ Ενωμένα Έθνη
- UN CRC United Nations Convention on the Rights of the Child/ Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- UN CRPD United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities/ Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Προσώπων με Αναπηρίες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Όλα ξεκίνησαν το 2013, με ένα κοινό όραμα: να τελειώσει η ιδρυματική φροντίδα για τα παιδιά στην Ευρώπη. Δεκαετίες έρευνας δείχνει ότι η ιδρυματική φροντίδα απλά δεν μπορεί να παρέχει την ατομική φροντίδα, την αγάπη και την προσοχή που χρειάζεται το παιδί για να αναπτυχθεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει βασικό ρόλο στη μετατροπή των συστημάτων προστασίας των παιδιών, παρέχοντας τις επιπλέον επενδύσεις που απαιτούνται για να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση, μπαίνοντας επικεφαλής στη μεταφορά της γνώσης και εμπειρίας μεταξύ των Κρατών- Μελών και διατηρώντας τη μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή και κοινοτική φροντίδα, υψηλά στην πολιτική ατζέντα. Για να μεγιστοποιήσει την προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να πραγματοποιήσει το όραμα όπου κανένα παιδί δεν θα μεγαλώνει στην ιδρυματική φροντίδα, οργανώσεις της «κοινωνίας των πολιτών» στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., σε χώρες που βρίσκονται σε προ-ενταξιακή διαδικασία και σε γειτονικές χώρες, ενώθηκαν κάτω από μια πανευρωπαϊκή καμπάνια: "Opening doors (Ανοιχτές Πόρτες) για τα Παιδιά της Ευρώπης". Η καμπάνια είχε ως στόχο να υποστηρίξει τις εθνικές προσπάθειες για εκτενή ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων παιδικής προστασίας που ενδυναμώνουν τις οικογένειες και διασφαλίζουν ποιοτική οικογενειακή και κοινοτική κοινωνική φροντίδα για τα παιδιά, αξιοποιώντας τη χρηματοδότηση και πολιτική της Ε.Ε. και την ανάπτυξη ικανοτήτων στην "κοινωνία των πολιτών". Περισσότερο από ένα άθροισμα μεμονωμένων προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο, η καμπάνια παρουσίασε μια ενωτική θέση των σχετικών οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών προς βασικούς φορείς λήψης αποφάσεων. Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν σε όλη την πορεία της καμπάνιας και μέσω του προγράμματος "Opening Doors" για τους Εθνικούς Συντονιστές των Παιδιών της Ευρώπης, αυτή η τελική έκθεση αντικατοπτρίζει πρώτα το σκεπτικό για την καμπάνια και πώς αυτή επιχειρήθηκε (Μέρος 1). Στο δεύτερο μέρος συζητά την πρόοδο δια μέσου της αλλαγής του συστήματος προστασίας των παιδιών, μέσω της καμπάνιας, όπως και τις εξελίξεις σε επίπεδο Ε.Ε., όπου επισημαίνεται κάποια βασική συνεισφορά του προγράμματος "Opening Doors" όλα αυτά τα χρόνια. Η Έκθεση για την καμπάνια, δεν παρουσιάζει όλα τα στοιχεία αλλαγής αλλά περισσότερο, παρέχει μια επισκόπηση της συνεισφοράς που έγινε και την πρόοδο που σημειώθηκε. Τέλος, με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την καμπάνια, η έκθεση τελειώνει παρουσιάζοντας μερικές τελικές προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Μέρος 3).

ΜΕΡΟΣ 1^ο – ΓΙΑΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ;

Το πρόβλημα : Η ιδρυματική φροντίδα των παιδιών

Μια στοργική και προστατευτική οικογένεια, πυρηνική και διευρυμένη, είναι βασική για την υγεία του παιδιού, την ανάπτυξη και την προστασία του.(2) Ωστόσο, πάνω από ένα εκατομμύριο παιδιά μεγαλώνουν μέσα στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας σε όλη την Ευρώπη και εκατοντάδες χιλιάδες περιορίζονται σε ιδρύματα για παιδιά.(3)

Τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά έχουν τουλάχιστον ένα γονέα εν ζωή και ο χωρισμός τους θα μπορούσε να αποτραπεί εάν υπήρχαν οι σωστές υπηρεσίες για την υποστήριξη οικογενειών.

Τα ιδρύματα χαρακτηρίζονται από στεγαστικές ρυθμίσεις με μια προσέγγιση «ένα μέγεθος ταιριάζει σε όλους»: αποπροσωποποίηση, άκαμπτη ρουτίνα, κλειστές πόρτες και έλλειψη κάθε ζεστασιάς, αγάπης ή στοργής. Τα παιδιά ομαδοποιούνται μαζί σε αριθμούς, μερικές φορές ανέρχονται σε εκατοντάδες. Αυτές οι μεγάλες ομάδες παιδιών εποπτεύονται από απασχολούμενο προσωπικό και στιγματίζονται, απομονωμένα και αποθαρρημένα από διατήρηση δεσμών ή επανασύνδεση με τους γονείς και τις οικογένειές τους. Τα αδέρφια συχνά χωρίζονται λόγω αναπηρίας, φύλου και ηλικίας, περαιτέρω διαβρώνεται η αίσθηση των παιδιών για την ταυτότητά τους και την αίσθηση του "ανήκειν" σε μια οικογένεια και μια κοινότητα.

Τα ιδρύματα βλέπουν τα παιδιά χωρίς εξαίρεση. Τα περισσότερα παιδιά έχουν χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο ενώ μερικά είναι θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης. Αποχωρώντας από το σύστημα της κοινωνικής φροντίδας, παιδιά και νέοι ενήλικες συχνά αντιμετωπίζουν αβεβαιότητα και φόβο, λόγω της έλλειψης υποστήριξης που διαθέτουν. Είναι πιο πιθανό να βιώσουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, κοινωνική απομόνωση, αστεγία και κατάθλιψη. Πολλοί παλεύουν με τις γονικές τους ευθύνες και καταλήγουν να έχουν τα δικά τους παιδιά μέσα στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας (4)

Όταν τα συστήματα προστασίας των παιδιών βασίζονται σε ιδρύματα, δεν λαμβάνουν υπόψη τις ατομικές ανάγκες και τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού. Άλλες μορφές ποιοτικής οικογενειακής (5) και κοινοτικής φροντίδας, προσφέρουν ένα πιο φιλικό και κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον, τα ιδρύματα είναι ακριβά, αναποτελεσματικά και αναστέλλουν την ανάπτυξη υπηρεσιών για την υποστήριξη ευάλωτων οικογενειών, αποτρέποντας την κατάρρευσή τους και την παροχή ποιοτικών οικογενειακών και κοινοτικών εναλλακτικών λύσεων.

2 Corinna Csáky (2009) "Keeping children out of harmful institutions: why we should be investing in family-based care" (Save the Children UK); Anne E. Berens and Charles A. Nelson (2015) "The science of early adversity: is there a role for large institutions in the care of vulnerable children?" The Lancet 386(9991)

3 Eurochild (2010) Children in alternative care: National Surveys, 7

4 Opening Doors for Europe's Children (2018) "Maintain, Strengthen, Expand – How the EU can support the transition from institutional to family and community-based care in the next MFF", 9

5 Li, D. Ching, G. S, & Chu, C. M. (2019), "Comparing Long-Term Placement, Outcomes of Residential and Family Foster Care: A Meta-Analysis" paring Long-Term Placement, Outcomes of Residential and Family Foster Care: A Meta-Analysis", Trauma, Violence and Abuse, 20(5). 653–664

Η λύση : Η μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή- και κοινοτική- κοινωνική φροντίδα (6)

Τα παιδιά χρειάζονται σταθερές και ασφαλείς σχέσεις με ενήλικες που να τα φροντίζουν, για να ανατραφούν σωστά. Ένα ασφαλές, στοργικό και καλλιεργημένο οικογενειακό περιβάλλον είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη του παιδιού. Όταν ο χωρισμός των παιδιών από τους γονείς τους είναι απολύτως αναγκαίος, η επιλογή της συνθήκης της κοινωνικής φροντίδας και η περίοδος που πρέπει να περάσουν μέσα στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας πρέπει να είναι κατάλληλη για κάθε παιδί και να προάγει τη σταθερότητα και μονιμότητα: τα παιδιά χρειάζονται εξατομικευμένη φροντίδα, την οποία τα ιδρύματα δεν μπορούν να παρέχουν.

Η μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή και την κοινοτική φροντίδα είναι μια μακροχρόνια διαδικασία που απαιτεί συστημικές αλλαγές σε εθνικό επίπεδο. Περιλαμβάνει τον προγραμματισμό για κλείσιμο ιδρυμάτων για παιδιά, καθώς και άλλες κρίσιμες πτυχές όπως:

- Η ανάπτυξη μιας σειράς υπηρεσιών υποστήριξης στην τοπική κοινότητα που στοχεύουν στην πρόληψη ενός μη αναγκαίου χωρισμού των παιδιών από οι οικογένειες τους.
- Η ανάπτυξη μιας σειράς ποιοτικών εναλλακτικών επιλογών φροντίδας για παιδιά που χρειάζονται την κοινωνική φροντίδα.
- Υποστήριξη σε νέους που μεγαλώνουν και αποχωρούν από το σύστημα κοινωνικής φροντίδας κατά τη μετάβασή τους στην ανεξάρτητη ζωή.

Η απάντησή μας : Μια παν-ευρωπαϊκή καμπάνια

Κατόπιν αιτήματος των μελών της, η Eurochild διεξήγαγε μια έρευνα και δημοσίευσε την έκθεση σχετικά με την κατάσταση των παιδιών σε κοινωνική φροντίδα το 2009. (7) Το πιο σημαντικό, διαπίστωσε ότι όπως εκτιμάται, ένα εκατομμύριο παιδιά στην Ε.Ε. ζούσαν μέσα στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Πολλά από αυτά τα παιδιά ήταν περιορισμένα σε επιβλαβή ιδρύματα. Εκείνη την εποχή, η τοποθέτηση παιδιών κάτω των τριών ετών σε ιδρύματα συνέβαινε ακόμη σε πολλά μέλη Κράτη.(8) Η έρευνα αποκάλυψε επίσης ότι σίγουρα ευάλωτες ομάδες υπερ-εκπροσωπούνταν στη κοινωνική πρόνοια και ότι η εφαρμογή προτύπων για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών στην κοινωνική φροντίδα ήταν ακόμη αδύναμη και με μικρή συμμετοχή των παιδιών και των οικογενειών του στο σχεδιασμό.

6: Opening Doors for Europe's Children (2018) "Maintain, Strengthen, Expand – How the EU can support the transition from institutional to family and community-based care in the next MFF", 19–22

7 Eurochild (2010) Children in alternative care: National Surveys

8 UNICEF (2010) At Home or in a Home? Formal Care and Adoption of Children in Eastern Europe and Central Asia

Ταυτόχρονα, με τη δημοσίευση της Έκθεσης της Ομάδας Εμπειρογνωμόνων Ad Hoc για τη μετάβαση από Ιδρυματική στην Κοινωνική Φροντίδα (9), η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) είχε λάβει σημαντικά μέτρα για να προωθήσει τη μετάβαση από τα ιδρύματα στην ποιοτική οικογενειακή και κοινωνική φροντίδα (επίσης γνωστή ως αποϊδρυματοποίηση) για όλα τα άτομα.

Η προσέγγιση βασίστηκε στο διεθνές πλαίσιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του Παιδιού (10) (UNCRC), τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (UN CRPD) (11), και τις Οδηγίες για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών . (12)

Η Ε.Ε. μπορεί επίσης να διαδραματίσει βασικό ρόλο στη αναμόχλευση εθνικών δεσμεύσεων και την παροχή πρόσθετων πόρων για την επίτευξη συστημικών μετασχηματισμών, διασφαλίζοντας τελικά ότι τα παιδιά μπορούν να μεγαλώσουν σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς.

Για να ενώσει τις εθνικές και τις ευρωπαϊκές προσπάθειες, το Eurochild και το Hope and Homes for Children ξεκίνησε την καμπάνια για το πρόγραμμα "Openign Doors για τα Παιδιά της Ευρώπης" το 2013, καλώντας για την ενδυνάμωση της οικογενειακής φροντίδας και το τέλος της ιδρυματικής φροντίδας στην Ευρώπη.

Κατά τη Φάση I, η εκστρατεία "έτρεξε" σε δώδεκα ευρωπαϊκές χώρες, οκτώ Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία), δύο χώρες σε προ-ενταξιακή διαδικασία στην Ε.Ε. (Σερβία και Βοσνία - Ερζεγοβίνη) και δύο γειτονικές της Ε.Ε. χώρες (Ουκρανία και Μολδαβία).

Το 2016, με βάση τα διδάγματα και τα επιτεύγματα που αντλήθηκαν από τη Φάση I του «Opening Doors» (13), η καμπάνια μπήκε στη Φάση II. Επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει τρεις ακόμη διεθνείς εταίρους: τη Διεθνή Ομοσπονδία Εκπαιδευτικών Κοινοτήτων (FICE) στην Ευρώπη, τον Διεθνή Οργανισμό Ανάδοχης Φροντίδας (IFCO) και τον Διεθνή Οργανισμό SOS Παιδικά Χωριά. Η καμπάνια επεκτάθηκε επίσης γεωγραφικά προς την Αυστρία, το Βέλγιο, την Κροατία και την Ισπανία - συμβάλλοντας στην κατάρριψη του μύθου ότι η ιδρυματική φροντίδα συναντάται μόνο στην Ανατολική Ευρώπη.

9 Report of the Ad Hoc Expert Group on the Transition from Institutional to Community-based Care (2009)

10 United Nations (1989) Convention on the Rights of the Child (Adopted 20 November 1989, entered into force 2 September 1990)

11 United Nations (2006) Convention on the Rights of Persons with Disabilities (Adopted 13 December 2006, entered into force 3 May 2008)

12 Guidelines for the Alternative Care of Children (2010) (Adopted 24 February 2010 by UN General Assembly) A/RES/64/142

13 Opening Doors for Europe's Children (2016) Ensuring EU funds and policy make a positive difference for children. Looking Back. Looking Forward

Η προσέγγισή μας: Η καμπάνια "Ανοιχτές Πόρτες" υιοθέτησε μια προσέγγιση «top-down / bottom-up». Με αυτόν τον τρόπο, το πρόγραμμα Opening Doors επηρέασε τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων από κοινού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, χρησιμοποιώντας την εμπειρογνωμοσύνη από το πεδίο (από "κάτω") για να ενημερώσει το πολιτικό έργο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, με τη σειρά του, επηρεάζοντας τις ευρωπαϊκές πολιτικές και τα κονδύλια για την προώθηση βελτιώσεων σε εθνικό επίπεδο.

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ Ε.Ε.

Διαρθρωτικά Ταμεία, Επενδύοντας στις Συστάσεις για το Παιδί

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ

Αποϊδρυματικές στρατηγικές και Σχέδια Δράσης, Προγραμματίζοντας τα Διαρθρωτικά Ταμεία

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Μαρτυρία Εθνικής Συντονίστριας

«Η εθνική πίεση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποϊδρυματοποίησης ήταν πολύ υψηλή, αλλά η «τεχνογνωσία» της διαδικασίας ήταν πολύ φτωχή. Ως αποτέλεσμα, αποφασίσαμε να διοχετεύσουμε την ενέργειά μας σε μια προσέγγιση "από κάτω προς τα πάνω" και να υποστηρίξουμε τους επαγγελματίες που εργάζονται στα ιδρύματα ώστε να κάνουν αλλαγές και να διαδώσουν τις γνώσεις και τη νέα τους εμπειρία. Χαίρομαι που βλέπω πώς αυτή η διαδικασία για αλλαγή έχει γίνει όλο και πιο μεταδοτική».

Ljiljana Ban, Opening Doors για τα παιδιά της Ευρώπης, Συντονιστής Παιδικής Προστασίας στην Κροατία και πρόεδρος της FICE Κροατίας

Στρατηγικοί στόχοι

Αν και οι στρατηγικοί στόχοι της καμπάνιας εξελίχθηκαν για να αντικατοπτρίζουν τα γρήγορα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα, συνολικά το Opening Doors προσπάθησε να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Να βεβαιώσει ότι η αποϊδρυματοποίηση διατηρείται ως προτεραιότητα για τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και ότι τα Ευρωπαϊκά Κράτη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τις χρηματοδοτήσεις από την ΕΕ και τα εργαλεία

συντονισμού πολιτικής για τη μεταρρύθμιση της Παιδικής Προστασίας διαμέσου της μετάβασης στην οικογενειακή - και κοινοτική - κοινωνική φροντίδα.

- Να υποστηρίξει τους εταίρους της «κοινωνίας των πολιτών» να αναπτύξουν τη γνώση, την εμπειρογνωμοσύνη και την ικανότητα για συνηγορία στην αποϊδρυματοποίηση σε εθνικό επίπεδο και να ανακινήσει και να παρακολουθήσει τις ευρωπαϊκές πολιτικές και τη χρηματοδότηση.
- Να βεβαιώσει ότι η καμπάνια Opening Doors είναι μια αξιόπιστη, γνώριμη δυναμική διαδικασία για αλλαγή, παρέχοντας μια πλατφόρμα για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων αποϊδρυματοποίησης στην Ευρώπη, βασισμένη στην ευρεία διεθνή εταιρική σχέση, με αξιόπιστους και αξιосέβαστους εθνικούς συντονιστές.

Αποτελέσματα και τρόποι εργασίας

Η καμπάνια χρησιμοποίησε μια ποικιλία εργαλείων και προσεγγίσεις για την οικοδόμηση της ικανότητας του εθνικών συντονιστών και την επιρροή της εκστρατείας στην Ε.Ε. στις εθνικές πολιτικές και τα Ταμεία. Υποστηρίχθηκε η ανάπτυξη ικανοτήτων συνηγορίας από τα ακόλουθα:

- Εργαλειοθήκη υποστήριξης (σχεδιασμός, πρότυπα για συλλογή δεδομένων, στρατηγική συνηγορίας και αναφορές και ένα πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης).
- Εργαλείο για τις εκλογές στην Ε.Ε. ·
- Οδηγίες για τα Διαρθρωτικά Ταμεία.
- Ηλεκτρονική έρευνα για αξιολόγηση ικανότητας.
- Συναντήσεις συνεργατών, επικοινωνία και εκπαίδευση δικτύωσης.
- Διμερής υποστήριξη για τη συλλογή δεδομένων και τις εθνικές στρατηγικές συνηγορίας.

Η εξωτερική επιρροή της Ε.Ε., οι εθνικές πολιτικές και οι χρηματοδοτήσεις υποστηρίχθηκαν από:

- Ενημερωτικά Φυλλάδια των χωρών : Από το 2014, η καμπάνια συντάχθηκε και εκδόθηκε σε ενημερωτικά φυλλάδια των χωρών με πληροφορίες για εναλλακτική φροντίδα και μεταρρυθμίσεις αποϊδρυματοποίησης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτά τα ενημερωτικά φυλλάδια αντιπροσώπευσαν μια από τις πιο καθοριστικές πολιτικές ενδυνάμωσης της καμπάνιας, καλοδεχούμενες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους εθνικούς φορείς λήψης αποφάσεων. Τα ενημερωτικά φυλλάδια της χώρας, εισήγαγαν μια συνεκτική προσέγγιση στη συλλογή δεδομένων για όλες τις χώρες του Opening Doors. Βλέπε παράρτημα 1 για μια επισκόπηση.

- Ενημερώσεις, δημοσιεύσεις θέσεων και δημοσιεύσεις. Βλέπε παράρτημα 2 για μια επισκόπηση.
- Ενημερώσεις, ιστότοπος και παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα: Η καμπάνια παρήγαγε 3 βίντεο και δημοσίευε τακτικά ενημερώσεις που στόχευαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις Μόνιμες Αντιπροσωπείες στην ΕΕ, στα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στις Ευρωπαϊκές και Εθνικές Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και τα Μέσα Ενημέρωσης.
- Συνεργασίες με άλλους συνασπισμούς, δίκτυα και οργανώσεις της «κοινωνίας των πολιτών»: Διεθνείς εταίροι και εθνικοί συντονιστές της καμπάνιας δούλεψαν τόσο μεμονωμένα όσο και σε συνασπισμούς για να πείσουν για μεταρρυθμίσεις αποϊδρυματοποίησης. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι διεθνείς εταίροι συνεργάστηκαν με διαφορετικές συμμαχίες, όπως η Ευρωπαϊκή Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τη μετάβαση από το ιδρυματικό στο κοινοτικό πλαίσιο κοινωνικής φροντίδας ή ομάδες που αποτελούνται από διαφορετικές Μ.Κ.Ο που ασχολούνται με διαδικασίες αποϊδρυματοποίησης, όπως η UNICEF, η LUMOS, ΣΩΣΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, το FORUM ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ, Coface Families Europe και άλλες. Το OPENING DOORS συνεισέφερε επίσης στο Community Living for Europe: Structural Funds Watch (14)

Διακυβέρνηση (διαχείριση) της καμπάνιας

Οι δομές διαχείρισης της καμπάνιας εξελίχθηκαν με τα χρόνια, συνδυάζοντας μηχανισμούς για το συντονισμό μεταξύ των διεθνών εταίρων με ένα δίκτυο εθνικών συντονιστών που είναι υπεύθυνοι για να παρέχουν πληροφορίες σε κάθε χώρα και να ηγούνται στην εθνική συνηγορία.

Διδάγματα συνηγορίας

Το Πρόγραμμα "Opening Doors/Ανοιχτές Πόρτες" ήταν μια καινοτομία και επιτυχημένη καμπάνια, η οποία ήταν σημαντικά εκπαιδευτική σε όλη τη διάρκειά της. Μπορεί να συνοψιστεί σε τέσσερα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν:

1. Η ανάγκη να γίνει focus με μια σαφή θεωρία της αλλαγής, ενός πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης και να γίνει κτήμα όλων των εταίρων για τη στρατηγικής της συνηγορίας και της μετάδοσής της.
2. Η σημασία του "buy-in" από την εθνική κοινωνική πολιτική. Η συμμετοχή της θα έπρεπε ιδανικά να συνοδεύεται από επαρκή χρηματοοικονομικά μέσα και συνεχή υποστήριξη για ανάπτυξη ικανοτήτων, εκπαίδευση και ισότιμη ανταλλαγή.

14: Neil Crowther, Gerard Quinn & Alexandra Hillen-Moore (2017) Opening up communities, closing down institutions: Harnessing the European Structural and Investment Funds Community Living Europe: Structural Funds Watch

3. Η σημασία των συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων ανά χώρα. Τα ενημερωτικά φυλλάδια της κάθε χώρας ήταν σαφώς ένα από τα πιο αξιόλογα αποτελέσματα της καμπάνιας.

4. Η σημασία της συνεργασίας. Αυτό υποστηρίζεται από σαφείς και διαφανείς ρυθμίσεις διακυβέρνησης και από τη καθαρότητα σχετικά με τους ρόλους και τις ευθύνες.

Μαρτυρία Εθνικής Συντονίστριας

«Ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα στην οργάνωση «Hope and Homes for Children» Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, στη διαδικασία συνηγορίας είναι η συμμετοχή στη δημιουργία νόμων στον τομέα της κοινωνικής προστασίας. Ενίσχυση της νομοθεσίας για την αναδοχή στη Βοσνία- Ερζεγοβίνη θεσπίστηκε το 2017. Ρυθμίζει την τοποθέτηση παιδιών έως 3 ετών σε ανάδοχες οικογένειες. Σχολιάσαμε επίσης τον Νόμο για την προστασία των οικογενειών με παιδιά που προβλέπεται να εγκριθεί το επόμενο έτος. Η δημιουργία και η υιοθέτηση αυτών των νόμων υπήρξε πολύ σημαντικό μέρος της μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής προστασίας στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Η εφαρμογή αυτών των νόμων θα μας βάλει ένα βήμα πιο κοντά για να διασφαλιστεί η τοποθέτηση παιδιών σε οικογενειακό περιβάλλον».

Mirza Avdić "Ανοιχτές Πόρτες για τα Παιδιά της Ευρώπης" Συντονίστρια για τα Παιδιά στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (B-E) και Συντονίστρια Ανάπτυξης στην οργάνωση "Hope and Homes for Children" Βοσνίας – Ερζεγοβίνης.

Μέρος 2 - Κοιτάζοντας πίσω: Η συμβολή της καμπάνιας

Κατά τη διάρκεια των χρόνων και σε όλη τη γεωγραφική περιοχή που καλύφθηκε από την καμπάνια, το Πρόγραμμα Opening Doors παρατήρησε ορισμένες τάσεις σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Αρκετές χώρες σε όλη την Ευρώπη συνέχισαν να θέτουν τα νομοθετικά και πολιτικά πλαίσια που είναι αναγκαία για την επίτευξη μιας συστημικής και βιώσιμης μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής φροντίδας τους. Την ίδια στιγμή, αρκετές προκλήσεις εξακολουθούν να υπάρχουν-συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης με τη χρήση κονδυλίων της Ε.Ε. - που εμποδίζουν την αποϊδρυματοποίηση και κρατούν πολλά παιδιά περιορισμένα στην ιδρυματική φροντίδα.

Οι δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αποϊδρυματοποίηση

Από το 2013, η Ε.Ε. είχε δείξει να αυξάνει τη δέσμευσή της για την αποϊδρυματοποίηση και στους δύο τομείς, την πολιτική και τους κανονισμούς χρηματοδότησης. Η υιοθέτηση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επένδυση στα παιδιά το 2013, δημιούργησε μια ώθηση να κληθούν τα Κράτη- Μέλη να χρησιμοποιήσουν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ESIF) για να διακόψουν την επέκταση της ιδρυματικής φροντίδας στην Ευρώπη και να προωθήσουν ποιοτική οικογενειακή - και κοινοτική - κοινωνική φροντίδα.⁽¹⁵⁾ Χάρη επίσης στην υπεράσπιση από το Πρόγραμμα Opening Doors, το 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επαναβεβαίωσε τη σημασία της οικογενειακής υποστήριξης στην πρόληψη, όταν είναι πιθανή η απομάκρυνση των παιδιών από την οικογένειά τους.

Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας των Κοινωνικών Δικαιωμάτων που εγκρίθηκε το 2017, αναγνώρισε περαιτέρω τα δικαιώματα των παιδιών και των νέων ανθρώπων χωρίς ή με κίνδυνο να χάσουν τη γονεϊκή φροντίδα και αναγνώρισε την «ανάγκη κάθε παιδιού για καλής ποιότητας, προσιτή εκπαίδευση και φροντίδα στην πρώιμη παιδική ηλικία. Οι Ευρωπαϊκές Εξαμηνιαίες Ειδικές Συστάσεις σε Χώρες σπάνια περιλαμβάνουν στοχευμένες προσκλήσεις πάνω στην αποϊδρυματοποίηση. (18) Ωστόσο, η ανάγκη για μεταρρυθμίσεις σε τομείς πολιτικής που είναι κρίσιμες στην υποστήριξη της αποϊδρυματοποίησης αναγνωρίζεται με συνέπεια στις Ειδικές Συστάσεις Κρατών. Για παράδειγμα, το 2019, ορισμένα Κράτη-Μέλη έλαβαν Ειδικές Συστάσεις σχετικές με την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Σουηδία έλαβαν ΕΣΚ σχετικές με την απασχόληση των μειονεκτούντων ομάδων (19), και οι Κροατία, Λιθουανία, Ιταλία και Πολωνία έλαβαν ΕΣΚ σχετικές με τη διαθεσιμότητα και ίση πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες.

Ωστόσο, αναφορές ότι η χώρα προηγείται των Ευρωπαϊκών Συστάσεων προέκυπταν όλο και πιο συγκεκριμένα σχετικά με την αποϊδρυματοποίηση. Το 2018, για παράδειγμα, η αποϊδρυματοποίηση για τα παιδιά εμφανίστηκε σε τρεις εκθέσεις χωρών (Βουλγαρία, Λετονία, Ρουμανία), και η Έκθεση του Ουγγρικού Κράτους ανέφερε αποϊδρυματοποίηση για άτομα με αναπηρίες.(21)

15 COM 2013/112/EU

16 Taking stock of the 2013 Recommendation on “Investing in Children: Breaking the Cycle of Disadvantage”, SWD(2017) 258 final

17 European Pillar of Social Rights (2017) (proclaimed by the European Parliament, the Council and the Commission), Article 115 Li, D. Ching, G. S, & Chu, C. M. (2019), “Comparing Long-Term Placement, Outcomes of Residential and Family Foster Care: A Meta-Analysis”, Trauma, Violence and Abuse, 20(5). 653–664.

18 European Commission 2014 Country Specific Recommendation for Romania call on Romania to “speed up the transition from institutional to alternative care for children deprived of parental care”

19 People with disabilities and migrants

20 European Commission 2019 European Semester: Country Specific Recommendations / Commission Recommendations

21 European Commission 2018 European Semester: Country Reports

Το 2019, πολλές αναφορές χωρών έκαναν υπομνήματα σε κοινοτικές υπηρεσίες που είναι συνδεδεμένες με την αποϊδρυματοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής φροντίδας στο σπίτι και στην κοινοτική φροντίδα. Στην πραγματικότητα, δέκα αναφορές χωρών (22) από συνολικά δώδεκα μέλη που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα "Opening doors" προσδιόρισαν ως θέματα προς ένταξη, τη μετάβαση στις κοινοτικές υπηρεσίες, την κοινωνική φροντίδα και τη χαμηλή απασχολησιμότητα ανθρώπων με αναπηρίες. (23)

Με βάση την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για το 2021–2027 (24,) εισήχθη μια καινοτομία στις εκθέσεις των χωρών το 2019: Ένα παράρτημα (Παράρτημα Δ) αφιερωμένο στην «Επενδυτική καθοδήγηση για τη συνοχή της χρηματοδοτικής πολιτικής 2021–2027». Αυτό δείχνει ενίσχυση των δεσμών μεταξύ του Μηχανισμού Παρακολούθησης της Πολιτικής και Χρηματοδότησης της Ε.Ε. Η μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή - και κοινοτική- κοινωνική φροντίδα ήταν μεταξύ των τομέων προτεραιότητας για επενδύσεις (25) για όλα τα Κράτη- Μέλη που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα "Opening Doors" στις Εξαμηνιαίες Αναφορές των χωρών (26). Για την Αυστρία και την Ισπανία, η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς για μειονεκτούσες ομάδες ήταν επίσης προτεραιότητα.

Όσον αφορά τις χώρες σε προ-ενταξιακή διαδικασία στην Ε.Ε. η αποϊδρυματοποίηση εξακολουθεί να κατέχει υψηλή θέση στην ατζέντα, τόσο στη Σερβία (27) όσο και στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. (28) Επιπλέον, η αποϊδρυματοποίηση έχει τεθεί σε προηγούμενους διαλόγους της Ε.Ε. για τα ανθρώπινα δικαιώματα με την Ουκρανία και τη Μολδαβία.

22 Belgium, Bulgaria, Croatia, Estonia, Greece, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania

23 European Commission 2019 European Semester: Country Reports

25 Commission (2019) 2019 European Semester: Country Reports

26 Namely Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Greece, Hungary, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Spain, Romania

27 Serbia 2019 Report, SWD(2019) 219 final, 28 and 79

28 Analytical Report Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament and the Council

Εθνική πρόοδος στην προστασία των παιδιών και μεταρρύθμιση των συστημάτων φροντίδας

Μεταρρυθμίσεις για την προστασία των παιδιών, επί του παρόντος εφαρμόζονται στη Βουλγαρία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Μολδαβία, Ρουμανία και Ουκρανία με την υποστήριξη των εθνικών στρατηγικών πλαισίων για την αποϊδρυματοποίηση.

Στιγμιότυπο δραστηριότητας: Συμμετοχή δημοσιογράφων και μέσων μαζικής ενημέρωσης στην Ουκρανία (2014)

Με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την ιδρυματική φροντίδα και την ώθηση για αλλαγή, το 2014, το Opening Doors στην Ουκρανία οργάνωσε ένα διαγωνισμό για δημοσιογράφους.⁽²⁹⁾ Στους συμμετέχοντες περιλήφθηκαν εκπρόσωποι εφημερίδων με εθνική επιρροή όπως οι «Den», «Dzerkalo Tyzhnia», «Reporter», κορυφαία εθνικά τηλεοπτικά κανάλια και περιφερειακά μέσα μαζικής ενημέρωσης από όλη την Ουκρανία. Μια δημοσίευση αναδείχθηκε η καλύτερη.⁽³⁰⁾ Ένα σύντομο και «δυνατό» βίντεο με θέμα την καμπάνια προβλήθηκε στα κυριότερα εθνικά και περιφερειακά κανάλια για να καλύψει 10 εκατομμύρια τηλεθεατών⁽³¹⁾ Χάρη σε αυτή η εντατική κινητοποίηση το 2014-2015, ο Πρόεδρος της Ουκρανίας ξεκίνησε την ανάπτυξη μιας Εθνικής Στρατηγικής για την αποϊδρυματοποίηση, που εγκρίθηκε το 2017.

Ωστόσο, η έλλειψη πρόσφατων ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένα για παιδιά χωρίς ή σε κίνδυνο να χάσουν τη γονεϊκή φροντίδα, παραμένει μείζον εμπόδιο για την εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών αποϊδρυματοποίησης, ιδίως στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βέλγιο, Ελλάδα και την Ισπανία. Πράγματι, η συστηματική συλλογή ακριβών δεδομένων σχετικά με τους αριθμούς και τα χαρακτηριστικά των παιδιών που βρίσκονται στην κοινωνική φροντίδα, οι βασικές αιτίες της ιδρυματικής φροντίδας και λειτουργία του συστήματος παιδικής προστασίας στο σύνολό του είναι ζωτικής σημασίας. Θα βοηθούσε στη διασφάλιση καλύτερων πολιτικών, στη βελτίωση της ικανότητας του κράτους να προστατεύσει και να προωθήσει τα δικαιώματα των παιδιών και να οδηγήσει σε βιώσιμες μεταρρυθμίσεις

29 Opening Doors for Europe's Children ПРОЕКТ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ

30 Opening Doors for Europe's Children Ukraine (2014) Collection of the all-Ukrainian competition winners' journalistic materials dedicated to children institutional upbringing

31 https://www.youtube.com/watch?v=ISsn7YY7ZXk&list=PL-pOksd_oi2f0ezhvjaMQ9QW9tjzdLfu&index

Τα τελευταία χρόνια, εναλλακτικές λύσεις στην ιδρυματοποίηση προωθούνται όλο και περισσότερο. Για παράδειγμα, το 2017, νομοθεσία για την ανάδοχη φροντίδα και για την προστασία των οικογενειών με παιδιά υιοθετήθηκε στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Βέλγιο, και η πολυαναμενόμενη νομοθεσία για την ανάδοχη φροντίδα και την υιοθεσία τέθηκε σε ισχύ το 2018 στην Ελλάδα και την Κροατία. Επιπλέον, η Ουκρανία υιοθέτησε κανονισμούς, μεταξύ άλλων, σχετικά με την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στην κοινότητα και τη διάθεση δημόσιων πόρων για εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Μαρτυρία Εθνικής Συντονίστριας

«Η επικοινωνία μεταξύ των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των ενδιαφερόμενων μερών και των Μ.Κ.Ο. βελτιώθηκαν πολύ τον προηγούμενο χρόνο. Από τον Σεπτέμβριο του 2018, το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων της Εσθονίας κάλεσε από κοινού όλα τα ιδρύματα και τους οργανισμούς που εργάζονται στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας (κρατικά ιδρύματα και ΜΚΟ) και τους ενέπλεξε στην επίλυση προβλημάτων, σε διαδικασίες σχεδιασμού και διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Η ομάδα εργασίας συνεδριάζει τακτικά μία φορά κάθε τρεις μήνες».

Έλεν Σάαρνικ, Εθνική Συντονίστρια και Συντονίστρια Προγράμματος του Opening Doors για τα Παιδιά της Ευρώπης, Εσθονική Ένωση Παιδικής Πρόνοιας.

Ο αριθμός των παιδιών που μεγαλώνουν σε ιδρύματα επίσης μειώθηκε, και το 2018, η οικογενειακή φροντίδα αυξήθηκε στις περισσότερες χώρες της καμπάνιας. Για παράδειγμα, στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, τη Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Σερβία και Μολδαβία, ο αριθμός παιδιών χωρίς γονεϊκή φροντίδα που μεγαλώνουν σε ανάδοχες και συγγενικές οικογένειες ξεπέρασαν τον αριθμό των παιδιών που ζουν σε ιδρύματα.

Για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη στις λύσεις οικογενειακής φροντίδας, οι Βουλγαρία, Κροατία, Εσθονία και Ουγγαρία ξεκίνησαν εθνικές εκστρατείες για την προώθηση της αναδοχής και την ενθάρρυνση στην πρόσληψη νέων αναδόχων φροντιστών για παιδιά χωρίς γονική φροντίδα. Η Αυστρία ανοίγει το δρόμο για τη βελτίωση της ποιότητας και της πρόσβασης στην οικογενειακή φροντίδα για ασυνόδευτους ανηλίκους μετανάστες ως εναλλακτική λύση στα κέντρα υποδοχής. Η ποιότητα των οικογενειακών τοποθετήσεων έχει επίσης βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, χάρη στις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που βελτίωσαν την ποιότητα της εναλλακτικής κοινωνικής φροντίδας που παρέχεται σε εθνικό επίπεδο.

Η ποιότητα των οικογενειακών τοποθετήσεων έχει επίσης βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, χάρη σε νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που βελτίωσαν την ποιότητα της εναλλακτικής κοινωνικής φροντίδας που παρέχεται σε εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, σύμφωνα με έναν νέο νόμο στη Λιθουανία, ο κάθε Δήμος έχει καθήκον να αναπτύξει ένα δίκτυο από κέντρα φροντίδας υπεύθυνα για την

πρόσληψη, την κατάρτιση και την υποστήριξη των επαγγελματιών αναδόχων γονέων .

Στην Εσθονία, το εθνικό μητρώο των αναδόχων οικογενειών διασφαλίζει την ποιότητα της ανάδοχης φροντίδας σε όλη τη χώρα, αξιολογώντας και παρακολουθώντας το έργο όλων των ανάδοχων φροντιστών. Στη Ρουμανία, στις περιφέρειες της οποίας, όπου εφαρμόστηκαν προγράμματα αποϊδρυματοποίησης υπάρχει μια θετική αύξηση των παρόχων ανάδοχης φροντίδας (αναδόχων γονέων) , ως μορφή εναλλακτικής κοινωνικής φροντίδας προτιμάται από τις τοπικές αρχές. Το 2018, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη εισήγαγε υποχρεωτική εκπαίδευση για ανάδοχους φροντιστές και επαγγελματίες στην ανάδοχη φροντίδα.

Δυστυχώς, παρά τη θετική τάση στην ανάπτυξη της ανάδοχης φροντίδας στην Ευρώπη,(32) το σύστημα δεν λειτουργεί πάντα με τον καλύτερο τρόπο. Εθνικοί συντονιστές από την Κροατία, την Ουγγαρία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία το 2018 ανέφεραν ότι οι υποστηρικτικές υπηρεσίες για ανάδοχες οικογένειες είναι σπάνιες ή ανεπαρκείς. Συχνά τα επιδόματα που παρέχονται για παιδιά δεν καλύπτουν τις βασικές τους ανάγκες και υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένων αναδόχων φροντιστών για παιδιά κάτω των τριών ετών και για παιδιά με αναπηρία.

Ειδικότερα, τα παιδιά με αναπηρίες , συνεχίζουν να υπερτερούν δυσανάλογα στην ιδρυματική φροντίδα και να αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα διακρίσεων και παραμέληση. Σύμφωνα με τη UNICEF, σε όλη την Ανατολική Ευρώπη και Κεντρική Ασία, τα παιδιά με αναπηρία είναι σχεδόν δεκαεπτά φορές πιο πιθανό από άλλα παιδιά να τοποθετηθούν σε ιδρύματα.(33) Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία τόνισε την ανησυχία της και στη συνέχεια διατύπωσε σαφείς συστάσεις για την αποϊδρυματοποίηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2015) (34) και τις περισσότερες χώρες που συμμετείχαν στην καμπάνια (εκτός από την Εσθονία και Ρουμανία που δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί από το Επιτροπή) (35).

32 Για παράδειγμα, στη Βουλγαρία, ο αριθμός των παιδιών στην ανάδοχη φροντίδα αυξήθηκε κατά 200%, στη Μολδαβία ο αριθμός των επαγγελματιών αναδόχων οικογενειών αυξήθηκε εννέα φορές και ο αριθμός των παιδιών σε αναδοχή αυξήθηκε 15 φορές από το 2006

33 UNICEF (2012) 'Children under the age of three in formal care in Eastern Europe and Central Asia: a rights-based regional situation analysis', 45

34 CRPD/C/EU/CO/1

35 Austria (2013, CRPD/C/AUT/CO/1), Belgium (2014, CRPD/C/BEL/CO/1) , Bulgaria (2018, CRPD/C/BGR/CO/1), Bosnia and Herzegovina (2019, CRC/C/BIH/CO/2-4), Croatia (2015, CRPD/C/HRV/CO/1), Greece (2019, CRPD/C/GRC/CO/1), Hungary (2012, CRPD/C/HUN/CO/1), Latvia (2017, CRPD/C/LVA/CO/1), Lithuania (2016, CRPD/C/LTU/CO/1*), Moldova (2017, CRPD/C/MDA/CO/1), Poland (2018, CRPD/C/POL/ CO/1), Serbia (2016, CRPD/C/SRB/CO/1), Spain (2019, CRPD/C/ESP/CO/2-3), Ukraine (2015, CRPD/C/UKR/CO/1)

Στην πραγματικότητα, εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης στην κοινότητα παραμένουν υποανάπτυκτες, (36) και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν αποκαλυφθεί ανησυχητικές κακοποιήσεις σε κάποια βουλγαρικά σπίτια ομαδικής διαβίωσης (37). Μερικοί έχουν δείξει ότι αντί να επενδύουν στην πρόληψη και την παροχή ποιοτικής φροντίδας σε παιδιά με αναπηρίες στο πλαίσιο οικογενειακής και κοινοτικής κοινωνικής φροντίδας, πάρα πολλές δράσεις αποϊδρυματοποίησης εστιάζονται στην ανακατασκευή των κτιρίων ή στο να δημιουργούν μικρότερες οικιστικές εγκαταστάσεις που διατηρούν συχνά έναν ιδρυματικό χαρακτήρα (38).

Μαρτυρία Εθνικού Συντονιστή (Σερβία)

«Από το 2009 έως σήμερα, μόνο το 23% των παιδιών στη Σερβία επέστρεψαν στις οικογένειες καταγωγής τους από τον συνολικό αριθμό παιδιών που εγκατέλειψαν την ιδρυματική φροντίδα. Πρέπει να διασφαλίζουμε την επιστροφή τους στις οικογένειές καταγωγής τους ή να αποτρέπουμε την κατάργησή τους ως προτεραιότητα. Η ενδυνάμωση των οικογενειών και η υποστήριξη της διαμονής των παιδιών στις οικογένειές τους πρέπει να είναι το καθήκον του συστήματος κοινωνικής προστασίας στη Σερβία. »

Saša Stefanović, "Opening Doors για τα Παιδιά της Ευρώπης" Εθνικός συντονιστής παιδιών στη Σερβία και Διευθυντής του Δικτύου Οργανισμών για τα Παιδιά της Σερβίας.

Υπάρχει επίσης έλλειμα στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, σε χώρες που καλύφθηκαν από την καμπάνια. Για παράδειγμα, στο Βέλγιο, τα παιδιά με αναπηρίες είναι συχνά εγγεγραμμένα σε ειδικά οικοτροφεία κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και μετά μεταφέρονται, για το Σαββατοκύριακο, σε άλλα ιδρύματα. Επιπλέον, η περίοδος αναμονής για παιδιά με αναπηρία ώστε να έχουν πρόσβαση σε κάποιο βοηθητικό οικονομικό ποσό για να λάβουν εξειδικευμένη υποστήριξη στο παραδοσιακό εκπαιδευτικό σύστημα είναι σχεδόν πέντε χρόνια, ενώ η τοποθέτηση σε ίδρυμα μπορεί να πάρει το λιγότερο εννέα μήνες.

36 UNICEF and European Disability Forum (2018) Everybody counts: A situation analysis of the inclusion of children with disabilities in the Western Balkans and Turkey

37 Disability Rights International (2019) A dead end for children: Bulgarian's group homes

38 Disability Rights International (2019) A dead end for children: Bulgarian's group homes; Structural Funds Watch (2018)

Γενικές ανησυχίες έχουν εκφραστεί από εθνικούς συντονιστές σχετικά με την κατάσταση όσων αποχωρούν από την κοινωνική φροντίδα σε όλη την Ευρώπη. Η ηλικία όπου νέοι άνθρωποι αφήνουν το σύστημα κοινωνικής φροντίδας διαφέρει σημαντικά και η υποστήριξη τους για ανεξάρτητη διαβίωση είναι ανεπαρκής. Το να σπας τον κύκλο των μειονεκτημάτων σημαίνει ότι συνεχίζεις να υποστηρίζεις τους νέους ανθρώπους κατά τη διαδικασία της εξόδου από το σύστημα κοινωνικής φροντίδας, εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε εκπαίδευση, στέγαση, απασχόληση ή σε ευκαιρίες κατάρτισης.

Μαρτυρία Εθνικού Συντονιστή (Αυστρία)

«Από τότε που η αποϊδρυματοποίηση ολοκληρώθηκε επιτυχώς στην Αυστρία η προσέγγισή μας στην καμπάνια "Ανοιχτές Πόρτες" επικεντρώθηκε στη βελτίωση της ποιότητας της κοινωνικής φροντίδας σε μικρά «κοινωνικά-παιδαγωγικά σπίτια», μέσω της ανάπτυξης προτύπων ποιότητας για επαγγελματικές ρυθμίσεις εναλλακτικής φροντίδας στην Αυστρία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην εργασία συνηγορίας για την επίτευξη ίσων ευκαιριών για όσους αποχωρούν από την κοινωνική φροντίδα και τη βελτίωσης της ποιότητας και της πρόσβασης στην οικογενειακή φροντίδα για ασυνόδευτα παιδιά μεταναστών ως εναλλακτική λύση στα κέντρα υποδοχής. "

Maximilian Ullrich, "Opening Doors για τα Παιδιά της Ευρώπης" Εθνικός Συντονιστής στην Αυστρία, FICE Αυστρία

Η χρηματοδότηση των μεταρρυθμίσεων των συστημάτων προστασίας των παιδιών παραμένει ανησυχητικό θέμα και στις δεκαέξι χώρες που καλύφθηκαν από την καμπάνια του Opening Doors. Ο τομέας της προστασίας του παιδιού εξακολουθεί να υποχρηματοδοτείται και απουσιάζει η ικανότητα να διασφαλιστεί ο μετασχηματισμός της πρόνοιας και των υπηρεσιών προστασίας και προστασίας και συνεχίζει να βασίζεται σε ιδρύματα. Υπάρχει επίσης μια διαδεδομένη έλλειψη προσωπικού, λίγοι πόροι και μεγάλη στροφή σε επαγγελματίες που έχουν έλλειψη εκπαίδευσης και εποπτείας για να αλλάξουν την πρακτική που ισχύει στην παιδική προστασία.

Χρήση κονδυλίων της Ε.Ε. στις χώρες της καμπάνιας

Όταν οι κανονισμοί των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ESIF) εγκρίθηκαν το 2013, η πρόθεση ήταν να προωθήσουν μια ανθεκτική χρήση κεφαλαίων απαιτώντας από τα Κράτη - Μέλη να συνδέσουν τις επενδύσεις με τα εθνικά στρατηγικά πλαίσια πολιτικής (γνωστά επίσης ως «εκ των προτέρων συνθήκη»). Το πιο αξιοσημείωτο είναι ότι από τα Κράτη-Μέλη ζητήθηκε να περιλαμβάνουν «μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα» στο πλαίσιο της στρατηγικής τους για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

(39).Αυτό συνοδεύτηκε από συγκεκριμένες αναφορές για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική κοινωνική φροντίδα, στους ειδικούς για τις χρηματοδοτήσεις κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) (40) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (41) - δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο σοβαρή πολιτική δέσμευση.

Σε εννέα κράτη μέλη (42) στα οποία έλαβε χώρα η καμπάνια Opening Doors, στη συνέχεια διατέθηκαν ευρωπαϊκά κονδύλια για δράσεις που υποστηρίζουν την αποϊδρυματοποίηση. Αυτό αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της υποστήριξης βιώσιμων μεταρρυθμίσεων για την προστασία των παιδιών. Σε ορισμένες χώρες διοχετεύθηκαν κονδύλια της ΕΕ στο κλείσιμο των ιδρυμάτων και στην ανάπτυξη της κοινωνικής φροντίδας και των υπηρεσιών στην κοινότητα.

Στιγμιότυπο δραστηριότητας: Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κώδικα Συμπεριφοράς για την Εταιρικότητα

Από το 2013 ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Συμπεριφοράς σχετικά με την Εταιρικότητα (ECCP) απαιτεί από όλα τα Κράτη - Μέλη να διαβουλεύονται με την «κοινωνία των πολιτών» για τον προγραμματισμό και τις δαπάνες του ESIF, να εμπλέκουν τους κοινωνικούς φορείς ως συνεργάτες σε ολόκληρο τον κύκλο προγραμματισμού συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης.(43) Για την υποστήριξη της καλής εφαρμογής του ECCP, το Opening Doors συμμετείχε ενεργά στο έργο του Θεματικού Δικτύου στην Εταιρικότητα.(44) Υιοθετήθηκαν επίσης οι προτάσεις της καμπάνιας σχετικά με την αντιπροσωπευτικότητα και τη διαφάνεια στις διαδικασίες πάνω στο έργο των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, ο Τεχνικός φάκελος αριθ. 7 περιέχει προτάσεις καμπάνιας στην ουσιαστική εκπροσώπηση της κοινωνίας των πολιτών πάνω στο θέμα της παρακολούθησης των Επιτροπών και το ρόλο της ΕΕ στο έργο τους.(45)

39 Common Provisions Regulation, Regulation (EU) No 1303/2013

40 European Social Fund, Regulation (EU) No 1304/2013, Article 8

41 European Regional Development Fund, Regulation (EU) No 1301/2013, Article 5

42 Bulgaria, Croatia, Estonia, Greece, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania

43 Commission delegate regulation (EU) No 240/2014 of 7 January 2014 on the European code of conduct on partnership in the framework of the European Structural and Investment Funds

44 Opening Doors for Europe's Children (2018) Influencing the use of EU funds in the best interest of children through reviewed EU cooperation framework

45 European Union Thematic Network on Partnership (2018) Technical Dossier No 7 Review of the European Code of Conduct on Partnership

Για παράδειγμα, από τα μέσα του 2016, η Εσθονία ξεκίνησε να παρέχει μια σειρά ενημερωτικών υπηρεσιών για αυτούς που ενδιαφέρθηκαν να γίνουν πάροχοι της οικογενειακής εναλλακτικής φροντίδας (θετές οικογένειες, ανάδοχες οικογένειες και συγγενικές οικογένειες) καθώς και για διευθυντές και προσωπικό κατοικιών για παιδιά.

Στιγμιότυπο δραστηριότητας: Επηρεάζοντας τα κονδύλια της Ε.Ε. στη Ρουμανία

Κατά την περίοδο 2013-2014, το Opening Doors στη Ρουμανία οργάνωσε μια σειρά συναντήσεων, από κοινού με εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Υπουργείου Παιδείας, Υπουργείου Υγείας και άλλους ενδιαφερόμενους (προέδρους των Νομαρχιακών Συμβουλίων, γραμματεία του Συμβουλίου της Περιφέρειας και διευθυντές των Τομέων Παιδικής Προστασίας) και με τη συμμετοχή του Διευθυντή της Εθνικής Αρχής για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών. Ως συνέχεια αυτών των συναντήσεων, αναπτύχθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις και ένα χαρτοφυλάκιο πιθανών έργων που θα χρηματοδοτούνταν από την Ε.Ε. για την περίοδο 2014-2020 (46). Μερικές από τις προτάσεις και τα σχόλια από αυτές τις συναντήσεις ενσωματώθηκαν στην Εθνική Στρατηγική 2014-2020 για την Προστασία και την Προώθηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών, τα οποία, μεταξύ άλλων, ανέφεραν την αποϊδρυματοποίηση και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στην εναλλακτική φροντίδα ως προτεραιότητα. Συνεχίζοντας, για να διατηρήσουν την πίεση κατά τη διάρκεια του χρόνου, δύο προσκλήσεις ξεκίνησαν το 2018, η μία αφορά την πρόληψη του οικογενειακού χωρισμού και η άλλη την ανανέωση του δικτύου αναδόχων οικογενειών σε εθνικό επίπεδο. Μια πρόσκληση ξεκίνησε το 2019 σχετικά με την υποστήριξη που παρέχεται στους νέους που αποχωρούν από την κοινωνική φροντίδα.

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια σύντομη επισκόπηση για την κατανομή και χρήση κονδυλίων της Ε.Ε. στις χώρες που έλαβε χώρα η καμπάνια που διατέθηκαν για δράσεις που υποστηρίζουν την αποϊδρυματοποίηση. Βασίζεται σε πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν για τους σκοπούς μιας έκθεσης (47) που κυκλοφόρησε το 2018 από τους Εθνικούς Συντονιστές του Opening Doors. Όλες αυτές οι πληροφορίες επικεντρώνονται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

46 Hope and Homes for Children Romania (2015) Concluziile consultarilor privind portofoliile de proiecte din domeniul social, aferente alocarii de fonduri structural pentru

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟ (εκατομ. ευρώ)	ΤΑΜΕΙΟ	ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
ΑΥΣΤΡΙΑ	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες
ΒΕΛΓΙΟ	-	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες
ΒΟΣΝΙΑ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	2,5	IPA II	4 ιδρύματα βρίσκονται στη διαδικασία κλεισίματος και 98 επαγγελματίες υποβλήθηκαν σε εκπαιδευτικά σεμινάρια
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	160	ESF, ERDF, European Agricultural Fund for Regional Development (EAFRD)	Ανασυγκρότηση και συντήρηση κτιρίων (π.χ. κατοικίες για μικρές ομάδες) · εκπαίδευση και επίβλεψη των ειδικών που εργάζονται στις νεοσύστατες υπηρεσίες · ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για παιδιά και οικογένειες (ιατρο-κοινωνικές υπηρεσίες, κοινοτικά κέντρα) ανάπτυξη της ανάδοχης φροντίδας και μισθοί υπαλλήλων.
ΚΡΟΑΤΙΑ (48)	50	ESF, ERDF	Υποστήριξη για την αποϊδρυματοποίηση και μετατροπή σπιτιών για ενήλικες και παιδιά με αναπηρίες, υποστήριξη της διαδικασίας της αποϊδρυματοποίησης και πρόληψη του ιδρυματισμού παιδιών και νέων, επέκταση του δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών στην κοινότητα, βελτίωση των υποδομών των παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών για παιδιά και νέους, ως υποστήριξη της αποϊδρυματικής διαδικασίας (DI) βελτιώνοντας την υποδομή των κέντρων για την κοινωνική ευημερία ώστε να υποστηριχθεί η αποϊδρυματική (DI) διαδικασία. Από 50 εκατομμύρια ευρώ που διατέθηκαν, μόνο 21 εκατομμύρια συμβασιτοποιήθηκαν.
ΕΣΘΟΝΙΑ	6	ESF	Υποστήριξη για μεταρρυθμίσεις στην φροντίδα, συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής μέσω Διαδικτύου ή τηλεφώνου, ατομική ψυχολογική συμβουλευτική, καθοδήγηση και διαφορετικές μορφές συμβουλευτικής σε ομάδες · ΓΠΠΑΕ (Γονικοί πόροι για πληροφορίες, ανάπτυξη και εκπαίδευση), ένα

			πρόγραμμα εκπαίδευσης για θετές και ανάδοχες οικογένειες.
ΕΛΛΑΔΑ	15	ESF,ERDF	Υποστήριξη για το κλείσιμο ενός ιδρύματος για παιδιά και ενήλικες με αναπηρία. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει στρατηγική ή σχέδιο σχετικά με τα κονδύλια αποϊδρυματοποίησης, τα κονδύλια δεν κατευθύνθηκαν σε μεταρρυθμίσεις αποϊδρυματοποίησης αλλά έχουν διανεμηθεί σε ιδρύματα για παιδιά.
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	18,7	ESF, ERDF	Μέσω του προγράμματος Σπίτι Πυξίδα για Παιδιά, αύξηση των υπηρεσιών προστασίας των παιδιών από 600 σε 800 θέσεις. Η πρώτη ανάπτυξη υποδομής βάσει αυτού του προγράμματος είναι ένα ειδικό σπίτι 20 ατόμων για παιδιά, που θα αποτελούνται από τρεις οικιστικές μονάδες , για αγόρια σχολικής ηλικίας με ψυχολογικά προβλήματα.
ΛΕΤΤΟΝΙΑ	91	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	Υποστήριξη για την αποϊδρυματοποίηση, συμπεριλαμβανομένης αυτής που γίνεται μέσω της προετοιμασίας του ατομικού πλάνου αποϊδρυματοποίησης, σχέδια αναδιοργάνωσης για ιδρύματα παιδικής μέριμνας, ανάπτυξη περιφερειακών σχεδίων αποϊδρυματοποίησης, επικοινωνία, δράση δημοσιότητας και διαχείριση αποϊδρυματοποίησης
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	76	ESF, ERDF	Για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινωνική φροντίδα στην κοινότητα, 38 εκατ. ευρώ αφιερώθηκαν επί μέρους στην ανάπτυξη, piloting και εφαρμογή νέων κοινωνικών υπηρεσιών και το υπόλοιπο ποσό χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη υποδομών

Η κατανομή κονδυλίων της ΕΕ προς την αποϊδρυματοποίηση εντός της ΕΕ, σε χώρες που βρίσκονται σε προ-ενταξιακή διαδικασία και σε γειτονικές χώρες, δεν ήταν χωρίς προκλήσεις. Δεν διοχετεύθηκε αρκετή χρηματοδότηση από την ΕΕ στην ανάπτυξη υπηρεσιών πρόληψης και δεν έγιναν ποιοτικές επιλογές φροντίδας για τα παιδιά με βάση την οικογένεια και την κοινότητα (π.χ. υπηρεσίες για την υποστήριξη της επανένταξης στη φυσική οικογένεια, την υποστήριξη για αναδόχους γονείς όλα τα παιδιά, προσωπική

βοήθεια, κοινωνική στέγαση κλπ). Αντ' αυτού, υπάρχουν στοιχεία ότι κάποια μέλη – κράτη, χρησιμοποιούν κονδύλια της Ε.Ε. για τον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων εγκαταστάσεων και την αναδιοργάνωση ιδρυμάτων για παιδιά δημιουργώντας μικρότερες μονάδες (Βουλγαρία, Ουγγαρία, Ελλάδα και Πολωνία), (49) στις οποίες παρατηρήθηκε, σε ορισμένες περιπτώσεις, να παρέχεται ιδρυματικού τύπου περίθαλψη και κακοποίηση (50). Επιπλέον, οι εθνικοί συντονιστές αναφέρουν ότι στην Κροατία και τη Ρουμανία το 2018, υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην κυκλοφορία των προσκλήσεων της Ε.Ε. για τη χρηματοδότηση μεταρρυθμίσεων στον τομέα της αποϊδρυματοποίησης.

Χρηματοδοτήσεις της ΕΕ την επόμενη προγραμματική περίοδο (2021–2027)

Ο τρέχων κύκλος προϋπολογισμού της ΕΕ λήγει τον Δεκέμβριο 2020. Ο νέος κύκλος προϋπολογισμού της ΕΕ 2021–2027 δίνει μια ευκαιρία για την Ε.Ε. να ανανεώσει τη δέσμευση για αποϊδρυματοποίηση. Διαπραγματεύσεις εξακολουθούν να βρίσκονται σε εξέλιξη και μια τελική συμφωνία θα πρέπει να προβλεφθεί προς το τέλος του 2020. Τη στιγμή που γράφεται η Έκθεση αυτή, παρατηρούνται ευοίωνες τάσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Στιγμιότυπο δραστηριότητας: Προτεραιότητα στη χρηματοδότηση της αποϊδρυματοποίησης από την Ε.Ε. το 2021–2027

Το Opening Doors ενίσχυσε τις προσπάθειές του το 2017 για να διασφαλιστεί ότι τα Ταμεία της Ε.Ε. θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν την αποϊδρυματοποίηση. Η καμπάνια συνεργάστηκε με άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Ομάδας Εμπειρογνομόνων για τη Μετάβαση από την Ιδρυματική στην Κοινωνικά Φροντίδα, για να επηρεάσει τις Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ειδικά κονδύλια κανονισμούς για τον προγραμματισμό 2021–2027 περιόδου, προκειμένου να επηρεάσει τις Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ειδικούς χρηματοδοτικούς κανονισμούς για την προγραμματική περίοδο 2021–2027. Όταν κυκλοφόρησε η καμπάνια, αξιολόγησε τα δυνατά και αδύνατα σημεία των προτάσεων, εκδόθηκαν συγκεκριμένες συστάσεις (κυκλοφόρησαν τον Δεκέμβριο του 2018) (51) και τροποποιήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο της ΕΕ και στα Κράτη – Μέλη.

47 Opening Doors for Europe's Children (2018) "Maintain, Strengthen, Expand – How the EU can support the transition from institutional to family and community-based care in the next MFF"

48 An update for 2019 was provided by National Coordinator FICE Croatia.

49 Structural Funds Watch (2018) Inclusion for all: achievements and challenges in using EU funds to support community living;

Fundamental Rights Agency (2017) From institutions to community living. Part II: funding and budgeting

50 Disability Rights International (2019) A dead end for children: Bulgarian's group homes; Mental Advocacy Centre (2017) Straight jackets and seclusion: An investigation into abuse and neglect of children and adults with disabilities in Hungary

51 Opening Doors for Europe's Children (2018) Maintain, strengthen, expand: How the 2021-2027 EU budget can end the institutionalisation of children in Europe – Recommendations

Για την εκταμίευση πόρων από την ΕΕ, στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αντικατοπτρίζει το κανονιστικό πλαίσιο της περιόδου 2014-2020. Για τον Κανονισμό περί Κοινών Διατάξεων (CPR) (52) η Επιτροπή συνεχίζει να απαιτεί από τα Κράτη-Μέλη να συνδέσουν τις επενδύσεις τους με το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής (τώρα ονομάζεται "προϋποθέσεις ενεργοποίησης") (53). Ζητά επιπλέον από τα Κράτη - Μέλη να συμπεριλάβουν «μέτρα για την αλλαγή της ιδρυματικής κοινωνικής φροντίδας στην κοινοτική φροντίδα» στο πλαίσιο της δικής τους πολιτικής για την εθνική στρατηγική για τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη.(54)

Αυτή η πρόταση υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (55). Εξίσου αξιοσημείωτη είναι η συγκεκριμένη αναφορά στην αποϊδρυματοποίηση μεταξύ των οριζοντίων προτεραιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus (ΕΚΤ +) (56).

52 According to the European Commission proposal, the Common Provisions Regulation sets out common provisions for seven shared management funds, including the European Regional Development Fund and European Social Fund Plus

53 Proposal for a Common Provisions Regulation, COM/2018/375 final, Article 11

54 Ibid, Annex III

55 European Parliament Resolution on the European Commission proposal for the Common Provisions Regulation, P8_TA(2019)0310

56 Proposal for the European Social Fund Plus, COM(2018)0382), Article 6; European Parliament Resolution on the European Commission proposal for the European Social Fund Plus, P8_TA(2019)0350, Amendment 91

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προχωρά ένα βήμα παραπέρα, προτείνοντας επιπλέον 5,9 δισεκατομμύρια ευρώ να είναι αφιερωμένα σε ένα πρόγραμμα με την ονομασία «Εγγύηση για το Παιδί». Επιπλέον, προτείνει την ενίσχυση της Αρχής της Εταιρικότητας και τη διάθεση του 2% του ΕΚΤ + για την ανάπτυξη ικανοτήτων της κοινωνίας των πολιτών. (48)

Δυστυχώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έκανε ρητή αναφορά στην αποϊδρυματοποίηση στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής και Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), (49) ούτε στο Όργανο για την Προ-ενταξιακή Διαδικασία ΙΙΙ (IPA ΙΙΙ) (50). Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητά ρητή αναφορά στην αποϊδρυματοποίηση και στα δύο όργανα, το ΕΤΠΑ και το IPA ΙΙΙ. (51)

Απαντώντας σε ανησυχίες σχετικά με επενδύσεις σε ιδρύματα, όπως περιγράφεται παραπάνω, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητά επίσης να αποκλειστούν από το ΕΤΠΑ επενδύσεις στην κατασκευή και ανακαίνιση εγκαταστάσεων ιδρυματικής φροντίδας που διαχωρίζουν ή παραβιάζουν τις προσωπικές επιλογές και την ανεξαρτησία. (52)

Δυστυχώς, η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής IPA ΙΙΙ δεν περιέλαβε μια πρόβλεψη που να διασφαλίζει τη συμμετοχή και την ικανότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των χρηστών υπηρεσιών στο σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των προγραμμάτων. Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρότειναν να καθιερωθεί μια μορφή συνεργασίας. (53)

.Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέδειξε υψηλή πολιτική δέσμευση για αποϊδρυματοποίηση παγκοσμίως, εισάγοντας για πρώτη φορά μια αναφορά για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική φροντίδα για τα παιδιά μέσα στην πρότασή της για τη Γειτνίαση, την Ανάπτυξη και το Διεθνές Όργανο Συνεργασίας (NDICI). (54) Αυτή η πρόταση υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

47 European Parliament Resolution on the European Commission proposal for the European Social Fund Plus, P8_TA(2019)0350, Amendment 97, 332

48 Ibid, Amendment 94

49 Proposal for a regulation on the European Regional Development Fund, COM(2018)372 final

50 Proposal for a regulation of the Instrument for Pre-Accession III, COM(2018) 465 final

51 European Parliament Resolution on the proposal for a regulation on the European Regional Development Fund, P8_TA(2019)0303),

Amendment 55; European Parliament Resolution on the proposal for a regulation on the Instrument for Pre-accession Assistance,

P8_TA(2019)0299, Amendment 99

52 European Parliament Resolution on the proposal for a regulation on the European Regional Development Fund, P8_TA(2019)0303),

Amendment 104

53 European Parliament Resolution on the proposal for a regulation on the Instrument for Pre-accession Assistance, P8_TA(2019)0299,

Amendment 52; Council Partial General Approach 7539/19

54 Proposal for a regulation on the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument, COM(2018) 460 final, Annex II and III

Μέρος 3 - Κοιτάζοντας μπροστά: Οι συστάσεις μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Υπήρξαν πολλές θετικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της καμπάνιας, τόσο στην ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ταυτόχρονα, σε όλη την Ευρώπη τα παιδιά συνεχίζουν να βρίσκονται άσκοπα χωριστά από τις οικογένειές τους και πολλά βρίσκονται ακόμα σε ιδρύματα για παιδιά. Ομοίως, ποιοτικές υπηρεσίες οικογενειακής φροντίδας και υποστήριξης στην κοινότητα - όπως κέντρα ημερήσιας παιδικής φροντίδας, εξειδικευμένη υποστήριξη για παιδιά με αναπηρίες · κοινωνική στέγαση κλπ. - παραμένουν υποανάπτυκτες, και έτσι αποτυγχάνουν να αντιμετωπίσουν τις ριζικές αιτίες του οικογενειακού χωρισμού.

Μαρτυρία Εθνικής Συντονίστριας (Ουγγαρία)

«Τις προηγούμενες δύο δεκαετίες, επιτυχημένες και προοδευτικές μεταρρυθμίσεις αποϊδρυματοποίησης ήταν σε εξέλιξη. Δυστυχώς τα τελευταία δέκα χρόνια δεν δείχνουν περαιτέρω εξελίξεις, αλλά μάλλον επιδείνωση σε ορισμένους τομείς. Παρά τη σημαντική χρηματοδότηση της Ε.Ε. και την εθνική νομοθεσία στην Ουγγαρία που απαγορεύει την τοποθέτηση παιδιών κάτω των δώδεκα ετών στα ιδρύματα, ο αριθμός των παιδιών που εισέρχονται στην Κοινωνική Φροντίδα έχει αυξηθεί τα τελευταία τρία χρόνια. Αυτό συνέβη ιδιαίτερα για παιδιά κάτω των τριών ετών, λόγω έλλειψης των κατάλληλων προληπτικών μέτρων, των υπηρεσιών έγκαιρης υποστήριξης και προσπάθειας προστασίας. Η προώθηση για ανεύρεση αναδόχων οικογενειών ήταν ατελέσφορη. Συγκεκριμένα, παιδιά Ρομά και παιδιά με αναπηρία εξακολουθούν να βρίσκονται σε ιδρυματική φροντίδα σε υψηλούς αριθμούς: δεν έχει αναπτυχθεί στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση των πιο ευάλωτων από τα παιδιά που βρίσκονται στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας».

Maria Herczog, "Opening Doors για τα Παιδιά της Ευρώπης" Εθνική συντονίστρια για τα Παιδιά στην Ουγγαρία και Πρόεδρος της Ένωσης για την Οικογένεια, το Παιδί και τη Νεολαία, Ουγγαρία

Είναι σημαντικό η Ε.Ε. να συνεχίσει να υπερασπίζεται την αποϊδρυματοποίηση ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ε.Ε. έχει την ευκαιρία και τα μέσα να δώσει σε εκατομμύρια παιδιά μέσα σε αυτήν και πέρα από τα σύνορά της την ευκαιρία πρόσβασης σε μια καλύτερη ζωή - όχι πλέον περιορισμένη μέσα σε ιδρύματα αλλά μεγαλώνοντας μέσα στην αγάπη και την υποστήριξη των οικογενειών και των κοινοτήτων, συμμετέχοντας ισότιμα στην κοινωνία.

Βασιζόμενοι στα διδάγματα που έχουν αποκομίσει όλα αυτά τα χρόνια, οι συνεργάτες των Opening Doors θα ήθελαν να κάνουν μερικές τελικές συστάσεις προς τα ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να συνεχίσουν να προωθούν τη μετάβαση στην οικογενειακή και κοινοτική κοινωνική φροντίδα για τα παιδιά στην Ευρώπη.

Καλούμε το νεοεκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ε.Ε. και τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κάνει συγκεκριμένα βήματα προς τη διατήρηση, ενίσχυση και επέκταση της υποστήριξης προς την αποϊδρυματοποίηση:

- Να ενσωματώσουν τη μεταρρύθμιση στα συστήματα προστασίας των παιδιών και στη μετάβαση προς την οικογενειακή και κοινοτική φροντίδα σε όλες τις σχετικές πολιτικές και διμερείς διαδικασίες, συγκεκριμένα να προβούν σε :
 - Νέα ολοκληρωμένη στρατηγική πάνω στα δικαιώματα του Παιδιού όπως προτάθηκε από την Πρόεδρο Ούρσουλα Von der Leyen στις προτάσεις της προς την Αντιπρόεδρο Dubravka Šuica (Υποψήφια Επίτροπος του Χαρτοφυλακίου για τη Δημοκρατία και τη Δημογραφία).
 - Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά.
 - Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία μετά το 2020 ·
 - Στρατηγικό πλαίσιο της Ε.Ε. μετά το 2020 για τις
 - Εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά ·
 - Σχέδιο δράσης Ε.Ε. για τα ανθρώπινα δικαιώματα μετά το 2019 ·
 - Εξαμηνιαία παρακολούθηση της διαδικασίας.
 - Πακέτο διεύρυνσης
 - Προ-ενταξιακοί διάλογοι.
 - Διάλογοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Να διαβεβαιώσουν ότι στη τριμερή φάση των επομένων διαπραγματεύσεων για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. όλα τα σχετικά κονδύλια της Ε.Ε. θα υποστηρίξουν ρητά τη μετάβαση από την ιδρυματική στην οικογενειακή - και κοινοτική - φροντίδα, ονομαστικά στον Κανονισμό των Κοινών Προβλέψεων, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Όργανο Προ- ενταξιακής Διαδικασίας III και τη Γειτνίαση , την Ανάπτυξη και το Όργανο Διεθνούς Συνεργασίας .
- Να διαβεβαιώσουν ότι, κατά την περίοδο 2021-2027, ο προγραμματισμός και η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Οργάνου για την Προενταξιακή Διαδικασία III και τη Γειτνίαση και την Ανάπτυξη και του Οργάνου για τη Διεθνής Συνεργασία:
 - Δίνουν προτεραιότητα στην αποτροπή του χωρισμού παιδιών από τις οικογένειές τους και στον ιδρυματισμό όλων των παιδιών.
 - Δίνουν προτεραιότητα στην ενδυνάμωση του συστήματος προστασίας των παιδιών, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποϊδρυματοποίηση και στην πρόβλεψη για ποιοτικές οικογενειακές και κοινοτικές υπηρεσίες και κοινωνική φροντίδα.
 - Εξαιρούν ρητά τις επενδύσεις σε ιδρύματα, ανεξάρτητα από το μέγεθος, τα οποία παρέχουν ιδρυματική φροντίδα σε όλα τα αντικείμενα της πολιτικής.
 - Διασφαλίζουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση του προγράμματος.
- Να αξιολογήσουν τη χρήση των κονδυλίων της Ε.Ε. κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 για την αποϊδρυματοποίηση και τις μεταρρυθμίσεις στα συστήματα προστασίας των παιδιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΟΗΕ CRC, UN CRPD και τις Οδηγίες για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών, και να δημοσιοποιήσουν τα αποτελέσματα.

- Να αναπτύξουν και να συστηματοποιήσουν τη συλλογή δεδομένων και τη να βελτιώσουν τις σχετικές μεθοδολογίες για να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά λαμβάνονται υπόψη. Συλλογή δεδομένων θα πρέπει να υποστηρίζουν τους στόχους και να χρησιμοποιούν τους ορισμούς του ΟΗΕ CRC, του ΟΗΕ CRPD και τις Οδηγίες για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών.

Ακολουθούν δύο παραρτήματα της Έκθεσης:

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ OPENING DOORS](#)

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ ΤΟΥ OPENING DOORS](#)